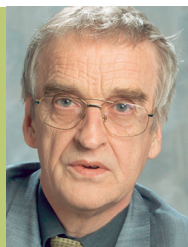

Tíðargrein

Thomas Arabo

Almennar skipanir eru til fyri fólkið – ikki øvugt!

15 ár við Finn Norman

Tað eru nú eini 15 ár síðani, vit finga Finn Norman Christensenbygnaðin. Hann hevur ongantíð riggað, og hann riggar framvegis ikki. Bygnaðurin er ov stóur, dýrur og ólíðiligur. Hann hóskar seg snøgt sagt ikki til føroysk viðurskipti.

Hetta hava politikarar fingið at vitað í mong ár, men tað vísir seg ikki at vera nakar vilji til at fara í holt við henda trupulleika.

Viðhvørt fær man varhugan av, at politikarar, sum koma í Tinganes, gloyma, at almenna skipanin er til fyri borgaran og ikki øvugt. Um vanligi føroyingurin heldur, at hann fær for lítið burtur úr almennu skipanini og almennu umsitingini, sum hon er uppbygd í dag, so nyttar tað ikki hjá landstýrisfólki at spyrja umsitingina, hvat hon sjálv heldur. Tað svarið kenna vit frammanundan.

Hálva milliard eftir hæli

Nú tá vit standa framman fyri einum figgjarlógarhelli upp á ein hálva milliard við nøkrum sum líkist heimsins hægsta skattatrýsti og heim-sins hægsta livikostnaði, so er greitt, at man ikki bara kann skatta seg úr trupulleikanum. Tað er tíð at hyggja upp á onnur alternativ.

Gamaní er tosið um tilfeingisgjald skilagott, um skipanirnar verða gjørdar ordiliga, men ikki sum nú, har man kemur við einum skatti á tær dugnaligu fyrirtøkurnar í fiski- og alivinnuni og letur tær ódugnaligu sleppa undan. Skal man hava tilfeingisgjald, so skal tað gerast konsekvent og verða gjøgnumtonkt.

Tilfeingisgjald ella ikki, so má man fara í holt við at spara í okkara almennu umsiting. Vit hava ikki ráð til eina danska umsiting í Føroyum. Norman Christensen bygnaðurin má tí broytast, og aðalráðini mugu í hvussu so er fækka niður í fimm ella seks aðalráð. Við-

kaðar heimildir mugu leggjast út til stovnar, so vónleysa toppstýringin, ið vit siggja í lötuni, heldur uppat.

Javnaðarflokkurin friðað umsitingina?

Tað fellir mær nógv fyri bróstið, tá mínir floksfelagar í samgonguni ikki taka almennu umsitingina upp á tungu við einum orði, tá tosað verður um sparingar og skatting. Tað mátti verið fremsta uppgávan hjá Javnaðarflokkinum at kanalisera so nógvar pengar sum gjørligt út til tey, sum tørva teir við heimahjál, sjúkrarøkt og ikki minst út í skúlaværkið. Umsiting er nakað, sum man noyðist at hava, men ein hevur eina skyldu til at gera hana so lítlá og smidliga sum gjørligt, so so nógvar sum møguligt fer til vælferðina. Um so er, at man við dagsins lógarsmiði og umsitingarmodelli noyðist at hava eina umsiting við næstan tveyhundrað fólku í almennum stýrum, so er lógarsmiðið og umsitingarmodellið for vánaligt,

og annað skinn má takast um bak – Kanska ov nógv blind lógarkopiering úr Danmark?

Latið DIS'arnar fáa frið

At fara at pilka við DIS'arnar, sum Jóannes Eidesgaard leggur upp til, vil eg frámæla. Vandin fyri, at ungar rímliga sterkar familjur flyta av landinum, er ov høgur. Sjó-yvirmenn eru millum mest moblu fólki í heimunum, og eg havi ein varhuga av - hetta burdi verið kannað – at útisiglarar, sum jú oftast eru menn í besta aldri við konu og børnum, eiga lívið - í hvussu so er tað unga lívið - í mangari bygd kring landið.

Farið so heldur í holt við umsitingina. Tað er skjótt hjá fólki uttan fyri umsitingina at gera eina nýggjan bygnað, sum er smidligari og biligari enn tann núverandi. Tað liggur tungt á Javnaðarflokkinum og samgonguni at fáa hetta gjørt.

Andstøðan hjálpir ikki

Úr andstøðuni er ikki nógv gott í væntu. Orðini hjá Høgna Hoydal á Fólkatungu

um, at blokkstuðulin til Føroya átti at verða minkaður í einari tíð við hálvari milliard í halli, samstundis sum flokkur hansara er garantur fyri at almenna umsitingin framvegis skal vaksa eksplosivt, vísa, at har er eingin realitetssansur.

At seta blokkstuðulin í relatió til bruttutjóðarúrtøkuna, sum Høgna Hoydal ger, er bara fyri at royna at fyrigykla fólki, at blokkurin einki hevur at týða. Høgna Hoydal burdi heldur sett blokkin í relatió til útreiðslusíðina av figgjarlógini, og í % av kostnaðinum av almenna rakstrinum, so kundu ikki minst Høgnasa egnu veljarar sæð, hvat blokkurin hevði at týða fyri tey, og teirra arbeiðspláss.

Tromin stendur í ljósum loga, og ein nevnd verður niðursett um hvønn lit húsini skulu hava

Javnaðarflokkurin eigur at gevast við friðingini av toppinum av almennu pyramidini, sum er miðsfyrst-

ingin, og fara í arbeiðsklæðini, so vit sleppa undan hesum vanvirðiliga, har man bara sparir niðast í almennu skipanini, har Palliba merkir tað meinast.

At Javnaðarflokkurin og samgongan brúka kreftir upp á eina grein 25 nevnd um stjórnarskipan í hesum tíðum, har tað búskaparliga brýtur í bæði borð, er púra ábyrgdarleyst og svarar til at fara at tosa um, hvønn lit húsini skulu málást, meðan øll tromin stendur í ljósum loga. Grundlógararbeiðið eigur í besta føri at verða lagt á is, nú vælferðarsamfelagið er hött, hóast vit hava eitt tað hægsta skattarýstið í heiminum við hartil hoyrandi hægsta livikostnað í heiminum. Har liggur uppgávan hjá Javnaðarflokkinum, ið eigur at bretta upp ermar og fara til arbeiðis og gera veruligar rakstrarsparingar úr erva í tí almenna, og ikki brúka tann víðagitna plenuklipparan, sum bara vísir vantandi rygg og onga raðfesting.